

Wyniki monitoringu modraszka nausitousa *Phengaris (Maculinea) nausithous*

modraszka nausitous *Phengaris (Maculinea) nausithous* (fot. M. Kadej)

1. Sprawozdanie z monitoringu modraszka nausitosa *Phengaris (Maculinea) nausithous* w Polsce

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Kod, nazwa polska i nazwa łacińska

1061 modraszek nausitous *Phengaris (Maculinea) nausithous*

2. Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dany gatunek

Gatunek występuje w regionie biogeograficznym alpejskim i w regionie biogeograficznym kontynentalnym

3. Koordynatorzy główni: obecni i w poprzednich badaniach

2011: Małgorzata Makomaska-Juchiewicz

2014: Małgorzata Makomaska-Juchiewicz

2018: Małgorzata Makomaska-Juchiewicz

4. Koordynatorzy krajowi: obecni i w poprzednich badaniach

2011: Marcin Sielezniew

2014: Marcin Sielezniew

2018: Marcin Sielezniew

5. Współpracownicy: obecni i w poprzednich badaniach

2011: brak

2014: brak

2018: brak

6. Eksperti lokalni: obecni i w poprzednich badaniach

2011: Tomasz Blaik, Mariusz Gwardjan, Marek Hołowiński, Ewa Jurkiewicz, Joanna Kajzer-Bonk, Adam Malkiewicz, Waczesław Michalczuk, Włodzimierz Nowakowski, Krzysztof Pałka, Łukasz Przybyłowicz, Radosław Stelmaszczyk, Roman Zamorski

2014: Waldemar Bena, Tomasz Blaik, Łukasz Dawidowicz, Mariusz Gwardjan, Marek Hołowiński, Joanna Kajzer-Bonk, Marcin Kadej, Konrad Kata, Adam Malkiewicz, Waczesław Michalczuk, Mariusz Mleczak, Bartłomiej Pacuk, Krzysztof Pałka, Sławomir Pawlak, Aleksandra Pępkowska-Król, Łukasz Przybyłowicz, Roman Rąpała, Adrian Smolis, Stefan Sobczak, Dariusz Tarnawski, Krzysztof Zając, Roman Zamorski

2018: Waldemar Bena, Tomasz Blaik, Arkadiusz Dębała, Stanisław Fuglewicz, Adam Górnicki, Mariusz Gwardjan, Joanna Kajzer-Bonk, Marcin Kadej, Konrad Kata, Tadeusz Kurzac, Adam Malkiewicz, Wacław Michalczuk, Mariusz Mleczak, Bartłomiej Pacuk, Krzysztof Pałka, Sławomir Pawlak, Aleksandra Pępkowska-Król, Łukasz Przybyłowicz, Roman Rapała, Adrian Smolis, Stefan Sobczak, Dariusz Tarnawski, Krzysztof Zając, Roman Zamorski

7. Lata i miesiące obecnych i poprzednich badań z informacją, czy jeżeli były istotne różnice w porze badań oraz warunkach pogodowych pomiędzy kolejnymi powtórzeniami badań, to czy mogły one wpłynąć na różnice w wynikach badań:

2011: od trzeciej dekady maja do końca sierpnia

2014: od trzeciej dekady maja do końca sierpnia (na dwóch stanowiskach do drugiej dekady września)

2018: od trzeciej dekady maja do końca sierpnia

8. Liczba stanowisk i obszarów Natura 2000 przypadająca na poszczególne etapy badań:

Tab. 1A. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy badań dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausitous w Polsce, monitoring **skończony**

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba stanowisk gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausitous</u> monitorowanych w latach			Liczba usuniętych			Liczba dodanych			Liczba niemonitorowanych (i nieusuniętych)			Uwagi
		ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	
2007-2012	2011	-	19	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Brak
2013-2014	2014	1	34	35	-	-	-	1	15	16	-	-	-	W 2014 r. dodano do sieci monitoringu 16 stanowisk
2015-2018	2018	2	38	40	-	-	-	1	4	5	-	-	-	W 2018 r. dodano do sieci monitoringu kolejne 5 stanowisk

Tab. 1B. Liczba obszarów Natura 2000 przypadająca na poszczególne etapy badań dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausitous w Polsce, monitoring **skończony**

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba obszarów Natura 2000 z gatunkiem <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausitous</u> monitorowanych w latach			Liczba usuniętych			Liczba dodanych			Liczba niemonitorowanych (i nieusuniętych)			Uwagi
		ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	
2009-2012	2011	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	W 2011 roku monitorowane były jedynie stanowiska w regionie kontynentalnym. Podano liczbę obszarów, dla których sporządzono raporty roczne.
2013-2014	2014	1	19	20	-	-	-	1	17	18	-	-	-	Podano liczbę obszarów, na których znajdowały się stanowiska badane w roku 2014, dla których sporządzono raporty roczne.
2015-2018	2018	1	21	22	-	-	-	-	2	2	-	-	-	Podano liczbę obszarów, na których znajdowały się stanowiska badane w r. 2018, dla których sporządzono raporty roczne.

9. Informacja czy była zmieniana metodyka, w tym waloryzacja oraz kiedy i na czym polegała;

W pracach monitoringowych w roku 2018 (podobnie jak w roku 2014) zastosowano metodykę opisaną w przewodniku metodycznym GIOŚ. Metodyka ta różni się nieco od zastosowanej w pierwszym etapie prac monitoringowych w 2011 w zakresie przyjętych wskaźników stanu siedliska. W 2011 roku badano 3 wskaźniki siedliskowe: *baza pokarmowa, struktura roślinności i zarastanie przez drzewa i krzewy i/lub rośliny inwazyjne*. W metodyce opisanej w przewodniku zrezygnowano z określania tych wskaźników i wprowadzono 5 nowych: *dostępność mrówek gospodarzy, dostępność rośliny żywicielskiej, powierzchnia siedliska, zarastanie przez drzewa i krzewy oraz zarastanie ekspansywnymi bylinami*.

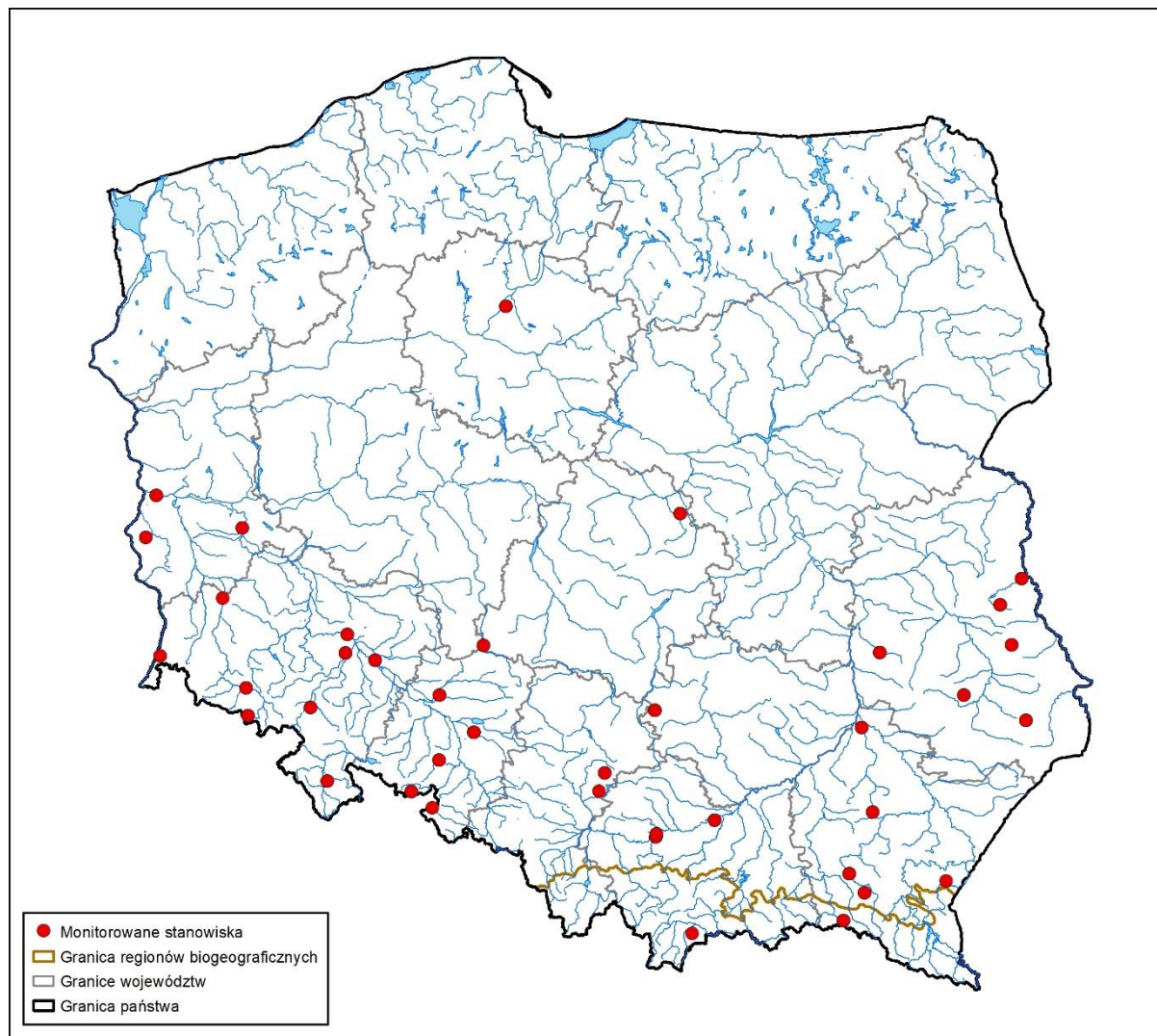
10. Informacja o ewentualnym wykorzystaniu wyników z innych projektów

Nie wykorzystywano

11. Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji, ocena właściwego rozmieszczenia

W 2018 roku prace przeprowadzono na 40 stanowiskach, w tym dwóch znajdujących się w regionie biogeograficznym alpejskim. W stosunku do poprzedniego etapu monitoringu (2014), w którym monitorowano 35 stanowisk, wprowadzono jedno nowe stanowisko w regionie alpejskim i 4 w regionie kontynentalnym. We wstępnym etapie prac w 2011 r. monitorowano 19 stanowisk, wszystkie w regionie kontynentalnym.

Aktualna sieć monitoringu stanowi stosunkowo dobrą reprezentację, choć nie obejmuje wszystkich znanych stanowisk. Brakuje stanowisk w regionie ALP położonych w województwie śląskim.

Mapa rozmieszczenia stanowisk monitoringowych

2. Sprawozdanie z monitoringu modraszka nausitosa *Phengaris (Maculinea) nausithous* w regionie biogeograficznym alpejskim

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

Tab. 2. Oceny stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym **alpejskim** w różnych okresach badawczych dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous – monitoring **skończony**

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	OCENA stanu gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u> na stanowiskach								Suma monitorowanych stanowisk	
		Liczba stanowisk z daną oceną:									
		FV		U1		U2		XX		poprzednio	teraz
		poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz		
		w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018
Populacja	indeks liczebności	-	2	-	-	1	-	-	-	1	2
	izolacja	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
	liczba obserwowanych osobników	-	2	1	-	-	-	-	-	1	2
Siedlisko gatunku	Parametr: Populacja	-	-	1	-	-	2	-	-	1	2
	dostępność mrówek gospodarzy	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
	dostępność roślin żywicielskich	-	1	1	-	-	1	-	-	1	2
	powierzchnia siedliska	-	1	1	1	-	-	-	-	1	2
	zarastanie ekspansywnymi bylinami	1	1	-	1	-	-	-	-	1	2
	zarastanie przez drzewa i krzewy	-	1	1	1	-	-	-	-	1	2
	Parametr: Siedlisko	-	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Perspektywy ochrony		-	-	1	1	-	1	-	-	1	2
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		-	-	1	-	-	2	-	-	1	2

Tab. 2.A. Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony, parametrów i wskaźników łącznie tylko na tych stanowiskach, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym **alpejskim** w różnych okresach badawczych dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring **skończony**

Nazwa wskaźnika/ parametru/ Stan ochrony	ZMIANY OCEN gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u>									Suma stanowisk, na których powtarzano badania
	Liczba stanowisk z daną zmianą, w tym rzeczywistą									
	poprawa			pogorszenie			zmiana z oceny XX	zmiana na ocenę XX	brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie (z U2 na FV)	Razem poprawa	o 1 stopień	o 2 stopnie (z FV na U2)	Razem pogorszenie				
indeks liczebności	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
izolacja	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
liczba obserwowanych osobników	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Parametr: Populacja	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
dostępność mrówek gospodarzy	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
dostępność roślin żywicielskich	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
powierzchnia siedliska	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
zarastanie ekspansywnymi bylinami	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
zarastanie przez drzewa i krzewy	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Parametr: Siedlisko gatunku	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Perspektywy ochrony	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
UWAGI: np. podanie informacji o zmianach pozornych	Pogorszenie stanu populacji i oceny ogólnej na stanowisku Wilsznia jest zmianą pozorną i wynika z błędnych ocen w 2014 r.									

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

II.A.1 Wskaźniki stanu ochrony, aktualne oddziaływania i przewidywane zagrożenia w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników populacji na stanowiskach

Indeks liczebności

Na obu badanych stanowiskach wskaźnik był na poziomie właściwym FV (19,6 i 20 os/100 m). Na jedynym stanowisku porównywanym z 2014 r. (Wilsznia), nastąpiła poprawa oceny z U1 na FV.

Izolacja przestrzenna

Oba stanowiska są silnie izolowane (ocena U2). Brak zmian na powtórnie badanym stanowisku Wilsznia od czasu ostatniego badania.

Liczba obserwowanych osobników

Na obu badanych stanowiskach wskaźnik był na poziomie właściwym FV. Na jedynym stanowisku porównywanym z 2014 r. – Wilsznia - nie nastąpiła zmiana. Trzeba jednak zaznaczyć, że w przypadku tego stanowiska, ze względu na jego bardzo małą powierzchnię, stosunkowo wysoka liczba obserwowanych osobników nie musi świadczyć o dobrej kondycji populacji. Motyli było, co prawda, sporo, jednak na bardzo ograniczonym obszarze.

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników siedliska gatunku na stanowiskach

Dostępność mrówek gospodarzy

Wskaźnik opcjonalny; nie był brany pod uwagę w obecnym badaniu.

Dostępność roślin żywicielskich

Dostępność rośliny żywicielskiej jest na stanowisku Dursztyn wysoka (>20%; ocena FV) i niska (<5%) na stanowisku Wilsznia. Na jedynym stanowisku porównywanym z 2014 r. (Wilsznia), nastąpiło pogorszenie z U1 na U2.

Powierzchnia siedliska

Z dwóch badanych stanowisk, na jednym – Dursztyn - wskaźnik oceniono na FV (powierzchnia ok. 2,7 ha), a na drugim -Wilsznia - U1 (powierzchnia ok 1 ha). Na jedynym stanowisku porównywanym z 2014 r. nie nastąpiła zmiana.

Zarastanie ekspansywnymi bylinami

Z dwóch badanych stanowisk, na jednym (Wilsznia) wskaźnik oceniono na FV (zarośnięta powierzchnia jest znacznie <25%), a na drugim – Dursztyn - na U1 (ok. 30% stanowiska zarośnięte). Na jednym stanowisku porównywanym z 2014 r. nie nastąpiła zmiana.

Zarastanie przez drzewa i krzewy

Z dwóch badanych stanowisk, na jednym (Dursztyn) nie stwierdzono zarastania przez drzewa i krzewy (wskaźnik oceniono na FV), a na drugim Wilsznia zarastanie jest na poziomie U1. Na jednym stanowisku porównywanym z 2014 r. –Wilsznia - nie nastąpiła zmiana.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla gatunku na stanowiskach

Oddziaływania podawane obecnie dla stanowisk to: **A01 Uprawa** – stanowisko Dursztyn (wpływ negatywny A); **A04.01.01 intensywny wypas bydła** – stanowisko Dursztyn (negatywny A); **K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja** – stanowisko Wilsznia (negatywny A). Zmian intensywności (tylko K02) nie stwierdzono.

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla gatunku na stanowiskach.

Zagrożenia podawane obecnie dla stanowisk to: **A02 Zmiana sposobu uprawy** – stanowisko Dursztyn (intensywność silna) – chodzi o przeznaczenie kolejnych fragmentów łąk z krwiściągami na opisywanym stanowisku na uprawy; **K02 ewolucja biocenotyczna, sukcesja** – stanowisko Wilsznia (intensywność A). Zmian intensywności (tylko K02) nie stwierdzono.

II.A.2. Stan ochrony i jego parametry w regionie biogeograficznym alpejskim - na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie parametru populacji na stanowiskach

Na obu badanych stanowisk (Dursztyn i Wilsznia) stan populacji oceniono jako zły U2 z uwagi na silną izolację stanowisk, gdyż liczebność gatunku jest w obu przypadkach wysoka. Pogorszenie stanu populacji na stanowisku Wilsznia jest zmianą pozorną i wynika z błędnych ocen w 2014 r.

2. Stan i zmiany w czasie parametru siedliska gatunku na stanowiskach

Z dwóch badanych stanowisk, na jednym (Dursztyn) siedlisko oceniono na FV, a na drugim (Wilsznia) jako niezadowolający U1. Na jednym stanowisku Wilsznia porównywanym z 2014 r., nie nastąpiła zmiana.

3. Stan i zmiany w czasie parametru perspektyw ochrony gatunku na stanowiskach

Z dwóch badanych stanowisk, na jednym wskaźnik oceniono na U1, a na drugim na U2. W przypadku stanowiska Dursztyn może dojść do jego likwidacji z uwagi na ogólną tendencję w okolicy do uprawy kukurydzy może doprowadzić do likwidacji stanowiska. Na jedynym porównywanym stanowisku Wilsznia nie nastąpiła zmiana w stosunku do poprzedniego badania. Pozostaje ocena U1 z uwagi na dużą izolację stanowiska, niewielką powierzchnię siedliska a przede wszystkim realne zagrożenie postępującą sukcesją ekologiczną.

4. Stan ochrony gatunku i jego zmiany w czasie na stanowiskach

Na obu badanych stanowisk (Dursztyn i Wilsznia) stan ochrony oceniono jako zły U2 z uwagi na m.in. silną izolację stanowisk. Pogorszenie stanu ochrony i na stanowisku Wilsznia jest zmianą pozorną i wynika z błędnych ocen w 2014 r.

Z uwagi na marginalne występowanie modraszka telejusza w regionie alpejskim stan gatunku należy ocenić jedynie na poziomie regionu kontynentalnego

II.B. POZOSTAŁE TABELI NA POZIOMIE STANOWISKO

Tab. 3. Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym **alpejskim** dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring **skończony**

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa Stanowiska*	OCENY gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u> na poszczególnych stanowiskach**							
						Populacja		Siedlisko gatunku		Perspektywy ochrony		Stan ochrony (ocena ogólna)	
						poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz
						w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018
1.			małopolskie	11077	Dursztyn	-	U2	-	FV	-	U2	-	U2
2.	PLH180001	Ostoja Magurska	podkarpackie	5255	Wilsznia - MPN	U1	U2	U1	U1	U1	U1	U1	U2
Suma poszczególnych ocen stanowisk					FV	-	-	-	1	-	-	-	-
					U1	1	-	1	1	1	1	1	-
					U2	-	2	-	-	-	1	-	2
					XX	-	-	-	-	-	-	-	
RAZEM liczba ocenianych stanowisk/ ocen						1	2	1	2	1	2	1	2
Uwagi (np. ile więcej stanowisk objęto monitoringiem, czy z ilu stanowisk zrezygnowano): W roku 2014 monitorowano 1 stanowisko. W 2018 r. przebadano je powtórnie i objęto monitoringiem kolejne stanowisko.													

Inne uwagi: brak

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 6. Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym **alpejskim** w różnych okresach badawczych dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring **skończony**

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ parametru	OCENA stanu gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u>								Suma obszarów Natura 2000		
		Liczba obszarów Natura 2000 z daną oceną:										
		FV		U1		U2		XX		poprzednio	teraz	
		poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	Teraz			
		w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	
Populacja	indeks liczebności	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1
	izolacja	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	
	liczba obserwowanych osobników	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	
	Parametr: Populacja	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	
Siedlisko gatunku	dostępność mrówek gospodarzy	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	
	dostępność roślin żywicielskich	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	
	powierzchnia siedliska	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	
	zarastanie ekspansywnymi bylinami	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	
	zarastanie przez drzewa i krzewy	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	
	Parametr: Siedlisko gatunku	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	
Perspektywy ochrony	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1		
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1		

Tab. 6A. Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym **alpejskim** w różnych okresach badawczych dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring **skończony**

Na jedynym, badanym w obszarze Natura 2000 stanowisku nie stwierdzono zmian w ocenach parametrów i w ocenie ogólnej stanu ochrony.

OMÓWIENIE I PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

W regionie geograficznym alpejskim monitorowano jedno stanowisko zlokalizowane w obszarze Natura 2000 Ostoja Magurska i można je uznać za reprezentatywne dla tego obszaru. Dlatego wszystkie omówienia wskaźników i parametrów stanu ochrony oraz oddziaływań i zagrożeń są dla obszaru Natura 2000 identyczne, jak dla stanowiska.

III.B. POZOSTAŁE TABELY DOTYCZĄCE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 7. Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na *poszczególnych* obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym **alpejskim** dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring **skończony**

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Liczba stanowisk w obszarze Natura 2000		Województwo ew. kraina geograficzna	OCENY gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u> na <i>poszczególnych</i> obszarach Natura 2000							
			poprzednio w roku 2010-2011	teraz w roku 2018		Populacja		Siedlisko gatunku		Perspektywy ochrony		Stan ochrony (ocena ogólna)	
						poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz
						w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018	w roku 2014	w roku 2018
1.	PLH180001	Ostoja Magurska	1	1	podkarpackie	U1	U1	U1	U1	U1	U1	U1	U1
Suma obszarów z danymi ocenami					FV	-	-	-	-	-	-	-	-
					U1	1	1	1	1	1	1	1	1
					U2	-	-	-	-	-	-	-	-
					XX	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM liczba ocenianych obszarów/ocen						1	1	1	1	1	1	1	1
Uwagi: brak													

Inne uwagi: Brak

3. Sprawozdanie z monitoringu modraszka nausitosa *Phengaris (Maculinea) nausithous* w regionie biogeograficznym kontynentalnym

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

Tab. 2. Oceny stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** w różnych okresach badawczych dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous – monitoring **skończony**

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	OCENA stanu gatunku <i>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</i> na stanowiskach												Suma monitorowanych stanowisk		
		Liczba stanowisk z daną oceną:														
		FV			U1			U2			XX			poprzednio		teraz
		poprzednio	teraz		poprzednio	teraz		poprzednio	teraz		poprzednio	teraz				
		2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018
Populacja	indeks liczebności	4	5	10	3	11	10	9	14	17	3	4	1	19	34	38
	izolacja	8	21	23	10	9	10	1	4	5	-	-	-	19	34	38
	liczba obserwowanych osobników	5	9	15	3	12	6	11	12	17	-	1	-	19	34	38
	Parametr: Populacja	4	7	9	6	10	12	9	16	17	-	1	-	19	34	38
Siedlisko gatunku	baza pokarmowa	17	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-
	dostępność mrówek gospodarzy	-	2	2	-	3	2	-	1	-	-	28	34	-	34	38
	dostępność roślin żywicielskich	-	19	18	-	13	15	-	2	5	-	-	-	-	34	38
	powierzchnia siedliska	-	28	32	-	3	3	-	2	3	-	1	-	-	34	38
	struktura roślinności	11	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-
	zarastanie ekspansywnymi bylinami	-	26	24	-	6	9	-	2	5	-	-	-	-	34	38
	zarastanie przez drzewa i krzewy	-	27	29	-	7	8	-	-	1	-	-	-	-	34	38
	zarastanie przez drzewa i krzewy i/lub rośliny inwazyjne	10	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	19	-	-
Parametr: Siedlisko gatunku	5	14	12	13	17	18	1	3	8	-	-	-	19	34	38	
Perspektywy ochrony		6	10	10	9	19	20	4	5	8	-	-	-	19	34	38
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		2	2	4	11	13	14	6	18	20	-	1	-	19	34	38

Uwaga: Zgodnie z przewodnikiem metodycznym, o ocenie parametrów populacja i siedlisko decyduje suma punktów za oceny wskaźników (FV-2p, U1-1p, U2-0p). Przykładowo: ocena FV dla parametru populacja wymaga 3-4 p (co oznacza, że jeden ze wskaźników może być oceniony na U1).

Tab. 2.A. Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony, parametrów i wskaźników łącznie tylko na tych stanowiskach, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** w różnych okresach badawczych dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring **skończony**

Nazwa wskaźnika/ parametru/ Stan ochrony	ZMIANY OCEN gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u>									Suma stanowisk, na których powtarzano badania
	Liczba stanowisk z daną zmianą, w tym rzeczywistą									
	poprawa			pogorszenie			zmiana z oceny XX	zmiana na ocenę XX	brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie (z U2 na FV)	Razem poprawa	o 1 stopień	o 2 stopnie (z FV na U2)	Razem pogorszenie				
indeks liczebności	5	2	7	7	-	7	3	-	17	34
izolacja	1	-	1	-	-	-	-	-	33	34
liczba obserwowanych osobników	4	3	7	4	2	6	1	-	20	34
Parametr: Populacja	8	1	9	6	-	6	1	-	18	34
dostępność mrówek gospodarzy	1	-	1	1	-	1	1	3	28	34
dostępność roślin żywicielskich	2	-	2	5	1	6	-	-	26	34
powierzchnia siedliska	1	1	2	1	1	2	1	-	29	34
zarastanie ekspansywnymi bylinami	2	-	2	6	1	7	-	-	25	34
zarastanie przez drzewa i krzewy	2	-	2	2	-	2	-	-	30	34
Parametr: Siedlisko gatunku	1	-	1	7	1	8	-	-	25	34
Perspektywy ochrony	5	-	5	7	-	7	-	-	22	34
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)	7	1	8	6	-	6	1	-	19	34
UWAGI: np. podanie informacji o zmianach pozornych	Brak									

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

II.A.1 Wskaźniki stanu ochrony, aktualne oddziaływania i przewidywane zagrożenia w regionie biogeograficznym kontynentalnym na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników populacji na stanowiskach

Indeks liczebności

Spośród 38 badanych stanowisk 10 dostało oceny FV, 10 oceny U1, 17 oceny U2, przy jednej ocenie XX. Na 7 stanowiskach jest poprawa, a na 7 pogorszenie.

W 2018 r. gatunku nie zaobserwowano tylko na stanowisku Kozłów. W przypadku stanowisk, na których stwierdzono obecność gatunku, wartość wskaźnika indeks liczebności wynosiła od 0,35 (Drwinia) do 49,3 osobników/100m transektu (Jarnołówki). Tylko 10 stanowisk otrzymało ocenę FV, również 10 – U1, a 17 – U2. W przypadku jednego stanowiska ocena była nieznana (XX). W porównaniu z rokiem 2014 na 7 z 34 stanowisk powtórnie monitorowanych odnotowano spadki oceny wskaźnika z oceny U1 na U2 (np. Bobrowniki k. Nowej Soli, Brody, Trzcianko) lub z FV na U1 (np. Trzebyczka). Również na 7 stanowiskach nastąpiła poprawa oceny (np. Jarkowice, Komaszycy z U2 na U1, a Pikulawka z U1 na FV), w tym na dwóch o dwa stopnie (Widacz, Władysławin). W przypadku 3 stanowisk ocena została zmieniona z XX na konkretną ocenę, np. w przypadku stanowiska Chrzelice na U2, a w przypadku Jarnołówki i Opoczki na FV. W przypadku 17 stanowisk (50%) zmian nie odnotowano.

Izolacja przestrzenna

Wartość wskaźnika izolacja była bardzo zróżnicowana i wahała się od kilkudziesięciu metrów (np. Wieszczyzna, Władysławin) do ok. 66km w przypadku stanowiska Starogród. Większość stanowisk tj. 23 z 38 (ok. 60%) była nieizolowana (FV), 10 stanowisk otrzymało ocenę U1, a tylko 5 było mocno izolowanych - U2. Tylko w przypadku jednego stanowiska (Torfowisko Sobowice) odnotowano poprawę oceny, co było głównie efektem poprawy stanu wiedzy odnośnie lokalnego rozmieszczenia gatunku.

Liczba obserwowanych osobników

Spośród 38 badanych stanowisk 15 dostało oceny FV, 6 oceny U1, a 17 oceny U2. Na 7 stanowiskach jest poprawa, a na 6 pogorszenie.

Gatunek w postaci dorosłej obserwowano na prawie wszystkich stanowiskach za wyjątkiem jednego (Kozłów). Przyczyny braku obserwacji nie są jasne. Wśród 37 stanowisk, na których gatunek był obecny wartość wskaźnika wahała się od 0,23 (Drwinia) do ok. 11 osobników/100m (Chlebowo). Tylko 15 stanowisk (ok. 40%) otrzymało ocenę FV, 6 – ocenę U1 i aż 17 (ok.45%) – ocenę U2 (gdzie liczba os./ha była poniżej 4).

W porównaniu z rokiem 2014 r. bilans zmian jest w przybliżeniu „zerowy” na 7 stanowiskach z 34 powtórnie badanych jest poprawa, a na 6 pogorszenie wskaźnika.

Spadki oceny wskaźnika: z FV na U1 (Międzyzlesie, Treblinka, Zaleszany), z U1 na U2 (np. Bobrowniki k. Nowej Soli), z FV na U2 (Truskaw). Poprawę odnotowano np. w przypadku stanowisk Antoniówka (z U2 na U1), Prężyce (z U1 na FV), Jarkowice (z U2 na FV). Stanowisko Osiek Łużycki z oceną XX w r. 2014, otrzymało aktualnie ocenę U2. W przypadku 20 stanowisk zmian nie odnotowano.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników siedliska gatunku na stanowiskach

Dostępność mrówek gospodarzy

Wskaźnik opcjonalny. W 2018 r. zbadany tylko na 4 z monitorowanych stanowisk. Na 2 stanowiskach dostępność mrówek oceniono jako właściwą, na dwóch jako niezadowalającą.

Dostępność roślin żywicielskich

Średnie pokrycie rośliną żywicielską (krwiściąg lekarski) było bardzo zróżnicowane i wahało się od <5% (np. Torfowisko Sobowice, Trzebyczka) do ok. 60% (Polana Strozyska). Wśród 38 badanych stanowisk jest aż 18 takich, gdzie dostępność rośliny żywicielskiej została oceniona jako właściwa FV (>20% udziału powierzchniowego rośliny pokarmowej). Na 15 stanowiskach była ona niezadowalająca U1, a tylko na 5 zła U2 (<5% powierzchniowego udziału). W porównaniu z poprzednim badaniem na 2 stanowiskach (Międzyzlesie, Opatowice) zanotowano poprawę dostępności, skutkującą zmianą oceny, a na 6 stanowiskach pogorszenie (np. Chrzastowice, Opatowice, Widacz).

Powierzchnia siedliska

Spośród 38 badanych stanowisk 32 dostało oceny FV, 3 oceny U1, a 3 oceny U2. Na 2 stanowiskach jest poprawa, i na 2 pogorszenie.

Powierzchnia monitorowanych stanowisk była również bardzo zróżnicowana i mieściła się w przedziale od 0,1 ha (Kozłów) do ok. 27 ha (Kraków I). W zdecydowanej większości przypadków (32 z 38; 84%) oceniono ją jako właściwą FV (>1ha), w przypadku 3 stanowisk - niezadowalającą U1 również trzech - złą U2. Poprawę oceny odnotowano w przypadku dwóch z 34 powtórnie badanych stanowisk: Wieszczyzna (gdzie w roku 2018 powierzchnia siedliska objęta monitoringiem została powiększona) i Torfowisko Sobowice (gdzie poprzednia ocena U2 była błędna). W przypadku dwóch stanowisk zanotowano pogorszenie: Wrocław-Opatowice z FV na U1 i Widacz (większa część powierzchni została zaorana w celu wysiania kukurydzy) z FV na U2.

W przypadku 30 z 34 powtórnie badanych stanowisk (88%) zmian w ocenie powierzchni nie odnotowano.

Zarastanie przez ekspansywne byliny

Spośród 38 badanych stanowisk 24 dostało oceny FV, 9 oceny U1, a 5 oceny U2. Na 2 stanowiskach jest poprawa, a na 7 pogorszenie.

Udział powierzchni stanowiska zarośniętej ekspansywnymi bylinami (takimi jak trzcina, pokrzywa, nawłocie) wahał się od 0 (np. Antoniówka, Polana Strożyska) do ok. 70% (Kuźnia Katowska). W przypadku 24 z 38 stanowisk (63%) wskaźnik ten uzyskał ocenę FV, 9 – U1, i 5 U2 (Kuźnica Katowska, Kozłów, Kraków I, Torfowisko Sobowice, Wrocław Ratyń).

W przypadku większości powtórnie monitorowanych stanowisk (29 z 38) nie odnotowano zmian jeśli chodzi o ocenę tego wskaźnika w porównaniu z rokiem 2014. Na siedmiu stanowiskach nastąpiło pogorszenie z FV na U1 (Opoczka, Osiek Łużycki, Trzebyczka, Wieszczyzna, Wrocław - Opatowice), z U1 na U2 (Kraków I) lub z FV na U2 (Wrocław - Ratyń). W przypadku dwóch stanowisk (Jarkowice i Włodawka) - poprawa. W przypadku Włodawki (zmiana z U1 na FV) zmiana jest pozorna; poprzednia ocena była błędna.

Zarastanie przez drzewa i krzewy

Spośród 38 badanych stanowisk 29 dostało oceny FV, 8 oceny U1, a 1 ocenę U2. Na 2 stanowiskach jest poprawa, i na 2 pogorszenie.

Stopień zarośnięcia powierzchni stanowisk przez drzewa i krzewy wahał się od 0% (np. Antoniówka, Bolesławiec, Brody, Chrzastowice, Dobieszów) do ok. 40-50% (Kozłów, Kraków II, Wieszczyzna). Dla większości stanowisk (29 z 38; 77%) stwierdzono niski udział powierzchni zarośniętej przez drzewa i krzewy (<25%; ocena FV), w przypadku 8 stanowisk ocena była niezadawalająca (U1), i dla jednego – Kozłów zła (U2); na tym stanowisku powierzchnia zarośnięta przez drzewa i krzewy była powyżej 50%. Pogorszenie odnotowano tylko w przypadku dwóch stanowisk: Jarkowice i Wrocław Opatowice (z FV na U1). W przypadku dwóch stanowisk – poprawa: Sobowice i Włodawka (z U1 na FV). W przypadku obu stanowisk zmiana jest pozorna; poprzednia ocena była błędna. Na pozostałych stanowiskach (89%) zmian nie odnotowano.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla gatunku na stanowiskach

Najczęściej podawanym negatywnym oddziaływaniem, podobnie jak w 2014 r., było: **A03.03 zaniechanie/ brak koszenia** – 15 stanowisk (wpływ silny i średni); **A03 koszenie/ściananie trawy** – 13 stanowisk (wpływ pozytywny-większość, ale i bywa negatywny); **K02 ewolucja biocenotyczna/sukcesja, K02.01 zmiana składu gatunkowego/sukcesja** – w sumie 14 stanowisk (wpływ negatywny, intensywność zmienna); **I01 nierodzące gatunki zaborcze i I02 problematyczne gat. rodzime** – w sumie 12 stanowisk (wpływ negatywny); **A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja, A03.02 nieintensywne koszenie** – w sumie 13 stanowisk; **M01.02 susze i zmniejszenie opadów** – 2 stanowiska (wpływ negatywny); **D01.02 drogi, autostrady** – 2 stanowiska (wpływ negatywny słaby); **A02 zmiana sposobu uprawy** – 3 stanowiska (wpływ negatywny). Pozostałe wymieniane przez ekspertów pojedynczo zagrożenia nie mają tak istotnego znaczenia, jak powyżej omówione. Łącznie poprawę w intensywności oddziaływań stwierdzono na 19 stanowiskach, a pogorszenie w intensywności na 24 z nich. Zmian w intensywności nie stwierdzono na 20 z 34 stanowisk.

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla gatunku na stanowiskach.

Najczęściej wskazywanym przyszłym zagrożeniem jest **A03.03 zaniechanie/brak koszenia** – 19 stanowisk (intensywność silna); **A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja** -13 stanowisk (silna i średnia intensywność); **I01 nierodzące gatunki zaborcze i I02 problematyczne gat. rodzime** – w sumie 15 stanowisk (intensywność silna i średnia); **K02 ewolucja biocenotyczna/sukcesja, K02.01 zmiana składu gatunkowego/sukcesja** – w sumie 13 stanowisk (intensywność silna i średnia); **A02.03 usuwanie trawy pod grunty orne** – 7 stanowisk (intensywność zmienna), **J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie** – 4 stanowiska (intensywność silna); **A07 stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych** – 4 stanowiska (intens. nieznaną); **A02 zmiana sposobu uprawy** – 4 stanowiska (intensywność silna); **A04.01.01 intensywny wypas bydła** – 3 stanowiska (intens. średnia i silna); Łącznie poprawę w intensywności zagrożeń stwierdzono na 21 stanowiskach, a pogorszenie w intensywności na 20 z nich. Zmian w intensywności nie stwierdzono na 23 z 34 stanowisk.

II.A.2. Stan ochrony i jego parametry w regionie biogeograficznym kontynentalnym - na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie parametru populacji na stanowiskach

W 2018 r. gatunku nie zaobserwowano tylko na stanowisku Kozłów. Dziewięć stanowisk otrzymało ocenę FV (po dwa w województwach opolskim, lubelskim i podkarpackim). Ocenę U1 przyznano 12 stanowiskom a oceny złe U2 - 17 stanowiskom; stanowiska z takimi ocenami rozmieszczone są w całej krajowej części zasięgu gatunku. Najlepiej ocenianym wskaźnikiem była izolacja; ponad 60% stanowisk jest nieizolowanych. O ocenach parametru decydowały wskaźniki odnoszące się do liczebności. Na większości stanowisk była ona stosunkowo niska lub bardzo niska.

Zmian w czasie od 2014 r. nie wskazano na 18 stanowiskach (ok 53%), poprawa ocen populacji nastąpiła na 9 stanowiskach, a pogorszenie populacji na 6 stanowiskach. Bilans zmian jest więc lekko dodatni.

2. Stan i zmiany w czasie parametru siedliska gatunku na stanowiskach

Spośród 38 badanych stanowisk, 12 otrzymało ocenę siedliska właściwą – FV (po 3 w województwach opolskim, lubelskim i podkarpackim). Ocenę U1 na 18 stanowiskach (w całej krajowej części zasięgu gatunku) oraz U2 na 8 stanowiskach występują rozmieszczone głównie w zachodniej i południowo-zachodniej części zasięgu. Najbardziej ocenianymi wskaźnikami były dostępność roślin żywicielskich i zarastanie ekspansywnymi bylinami i to one decydowały o ocenie parametru.

Zmian w jakości siedlisk, w czasie od 2014 r., nie wskazano na 25 stanowiskach, poprawa oceny siedliska nastąpiła na 1 stanowisku, a pogorszenie stanu siedliska aż na 8 stanowiskach. Wskazywać to może na pogarszanie się stanu siedliska, choć jeszcze za wcześnie na ocenę trendów.

3. Stan i zmiany w czasie parametru perspektyw ochrony gatunku na stanowiskach

Perspektywy ochrony zostały ocenione ogólnie nieco lepiej niż stan populacji, zwłaszcza jeśli chodzi o liczbę ocen złych. Dziesięć spośród 38 badanych stanowisk, otrzymało ocenę perspektyw ochrony właściwą – FV (najwięcej - po 3 w województwach lubelskim i podkarpackim). Ocenę U1 otrzymało 20 stanowisk (rozproszonych w całej krajowej części zasięgu gatunku) a oceny U2 - 8 stanowisk rozmieszczonych głównie w zachodniej i południowo-zachodniej części zasięgu.

Zmian w czasie od 2014 r. nie wskazano dla tego parametru na 22 stanowiskach, poprawa ocen perspektyw nastąpiła na 5 stanowiskach, a pogorszenie ocen perspektyw ochrony aż na 7 stanowiskach.

Najistotniejsze zagrożenia wiążą się z zaniechaniem/brakiem koszenia i sukcesją roślinną - zarastaniem siedlisk. Niebezpieczne dla gatunku mogą też być ewentualne zmiany sposobu użytkowania terenu, intensyfikacji koszenia /wypasu, koszenia w nieodpowiednim czasie. W poprzednim etapie prac najistotniejsze zagrożenia pokrywały się z podawanymi obecnie (zarastanie siedlisk na skutek braku użytkowania lub nieodpowiednie użytkowanie).

4. Stan ochrony gatunku i jego zmiany w czasie na stanowiskach

Generalnie stan ochrony modraszka *nausitosa* na badanych stanowiskach oceniono dosyć nisko, na co największy wpływ miały niskie oceny stanu populacji. Tylko cztery stanowiska otrzymały ocenę FV (2 w województwie lubelskim i po 1 w woj. świętokrzyskim i podkarpackim). Dominują oceny niewłaściwe: U1 na 14 stanowiskach oraz oceny U2 na 20 stanowiskach. Stanowiska z takimi ocenami rozmieszczone są w całej krajowej części zasięgu gatunku. Na 19 stanowiskach badanych powtórnie nie ma zmian w ocenie ogólnej. Poprawa ocen stanu ochrony nastąpiła na 8 stanowiskach, a pogorszenie ocen stanu ochrony - na 6 stanowiskach. Bilans zmian jest więc w przybliżeniu zerowy.

W świetle wyników monitoringu stan gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym należałoby ocenić jako niezadowolający. Modraszek *nausitosa* wciąż jeszcze występuje na licznych stanowiskach w Polsce, choć często pojawia się w niskich zagęszczeniach, co przekłada się na nisko ocenę stanu populacji. Trzeba pamiętać, że niektóre stanowiska z racji naturalnych uwarunkowań charakteryzują się niskimi liczebnościami gatunku.

II.B. POZOSTAŁE TABELI NA POZIOMIE STANOWISKO

Tab. 3. Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring **skończony**

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	OCENY gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u> na poszczególnych stanowiskach*											
						Populacja			Siedlisko gatunku			Perspektywy ochrony			Stan ochrony (ocena ogólna)		
						poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w
						W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018	W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018	W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018	W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018
1.	PLH060025	Dolina Sieniochy	lubelskie	4432	Antoniówka	FV	U2	U1	FV	FV	FV	U1	U1	U1	FV	U2	U1
2.	PLH080014	Nowosolska Dolina Odry	lubuskie	5183	Bobrowniki k. Nowej Soli	-	U2	U2	-	U1	U1	-	U2	U2	-	U2	U2
3.			łódzkie	5166	Bolesławiec	-	FV	FV	-	U1	U1	-	U1	U1	-	U1	U1
4.			lubuskie	5413	Brody	-	U2	U2	-	U2	U2	-	U1	U1	-	U2	U2
5.			lubuskie	5332	Chlebowo	-	FV	FV	-	U1	U1	-	FV	FV	-	U1	U1
6.	PLH160010	łąki w okolicach Chrzęstowic	opolskie	5318	Chrzęstowice	-	U2	U2	-	FV	U1	-	U1	U1	-	U2	U2
7.			opolskie	5322	Chrzelice	-	U2	U2	-	FV	FV	-	U1	U2	-	U2	U2
8.			opolskie	11080	Dobieszów	-	-	U2	-	-	FV	-	-	U2	-	-	U2
9.			małopolskie	4426	Drwinia	U2	U2	U2	U1	FV	FV	U2	U2	U1	U2	U2	U2
10.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie	5813	Jarkowice	-	U2	U1	-	U1	U1	-	U1	U1	-	U2	U1
11.	PLH160010	łąki w okolicach Chrzęstowic	opolskie	4268	Jarnołtówek	FV	FV	FV	U1	FV	FV	FV	FV	U1	U1	FV	U1
12.	PLH060063	Komaszyce	lubelskie	4472	Komaszyce	U2	U2	U1	U2	U1	U1	U2	U2	U1	U2	U2	U1
13.	PLH180012	Ostoja Przemyska	podkarpackie	11111	Kopystanka	-	-	U1	-	-	FV	-	-	FV	-		U1
14.			dolnośląskie	11157	Kozłów	-	-	U2	-	-	U2			U2			U2
15.	PLH120065	Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy	małopolskie	3483	Kraków I (łąka 43)	U2	U2	U2	U1	U1	U2	U1	U1	U1	U2	U2	U2
16.	PLH120065	Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy	małopolskie	3484	Kraków II (łąka 71)	U2	U2	U2	U1	U1	U1	U1	U1	U1	U2	U2	U2

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2015-2018

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	OCENY gatunku <i>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</i> na poszczególnych stanowiskach*											
						Populacja			Siedlisko gatunku			Perspektywy ochrony			Stan ochrony (ocena ogólna)		
						poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w
						W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018	W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018	W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018	W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018
17.	PLH160012	łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą	opolskie	5321	Kuźnica Katowska	-	U1	U2	-	U2	U2	-	U1	U2	-	U2	U2
18.	PLH180043	Mrowle łąki	podkarpackie	5175	Lipie	-	U2	U2	-	U1	U1	-	U1	U1	-	U2	U2
19.			świętokrzyskie	4453	Międzylesie	FV	FV	FV	U1	U1	FV	U1	U1	FV	U1	U1	FV
20.	PLH020094	Modraszki koło Opoczki	dolnośląskie	5792	Opoczka	-	FV	U1	-	U1	U1	-	U1	U1	-	U1	U1
21.	PLH020066	Przełomowa Dolina Nysy łużyckiej	dolnośląskie	5489	Osiek łużycki	-	XX	U2	-	FV	U1	-	FV	U1	-	XX	U2
22.	PLH060013	Ostoja Poleska	lubelskie	4471	Pikulawka	U2	U1	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	U1	U1	FV
23.			dolnośląskie	5301	Piotrowice	-	U2	U1	-	U1	U1	-	U1	U1	-	U2	U1
24.	PLH100028	Polany Puszczy Bolimowskiej	łódzkie	5157	Polana Strożyska k. Skierniewic DC46	-	U1	U1	-	FV	FV	-	FV	FV	-	U1	U1
25.	PLH020036	Dolina Widawy	dolnośląskie	5189	Prężyce	-	U1	U1	-	FV	U1	-	FV	U1	-	U1	U1
26.	PLH240043	łąki w Sławkowie	śląskie	11081	Sławków	-	-	U1	-	-	U1	-	-	U1	-	-	U1
27.			kujawsko-pomorskie	3550	Starogród (łąka modraszkiowa)	U1	U2	U2	U1	U1	U1	U2	U2	U2	U2	U2	U2
28.	PLH060024	Torfowisko Sobowice	lubelskie	4409	Torfowisko Sobowice	U1	U2	U2	U1	U2	U2	U1	U1	FV	U1	U2	U2
29.			dolnośląskie	5270	Trzcínsko	-	U1	U2	-	U1	U1	-	FV	U1	-	U1	U2
30.			śląskie	4402	Trzebyczka	FV	FV	U1	U1	U1	U2	U1	U1	U2	U1	U1	U2
31.	PLH180030	Wisłok Środkowy z Dopływami	podkarpackie	4081	Ustrobnia - Bratkówka (gm. Wojaszówka, pow. Krosno, woj. Podkarpackie)	U2	U1	FV	U1	FV	FV	FV	FV	FV	U1	FV	FV
32.			podkarpackie	4082	Widacz (gm. Miejsce Piastowe,	U2	U1	FV	U1	FV	U2	FV	U1	U1	U1	U1	U2

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	OCENY gatunku <i>modraszek nausitous Phengaris (Maculeinea) nausithous</i> na poszczególnych stanowiskach*											
						Populacja			Siedlisko gatunku			Perspektywy ochrony			Stan ochrony (ocena ogólna)		
						poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w
						W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018	W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018	W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018	W roku 2011	w roku 2014	w roku 2018
					pow. Krosno, woj. Podkarpackie)												
33.	PLH160007	Góry Opawskie	opolskie	4273	Wieszczyna	U1	FV	FV	U1	U1	U1	U1	U2	U2	U1	U2	U2
34.	PLH060040	Dolina Łętowni	lubelskie	4433	Władysławin	U2	U2	FV	U1	FV	FV	U1	U1	FV	U1	U2	FV
35.			lubelskie	4440	Włodawka	U1	U1	U1	FV	U1	U1	FV	FV	FV	FV	U1	U1
36.			dolnośląskie	4449	Wrocław - Opatowice	U1	U1	U2	U1	FV	U1	U1	U1	U1	U1	U1	U2
37.	PLH020103	Łęgi nad Bystrzycą	dolnośląskie	3885	Wrocław - Ratyń	U1	U1	U2	FV	U1	U2	U2	U1	U1	U2	U1	U2
38.	PLH180020	Dolina Dolnego Sanu	podkarpackie	4473	Zaleszany	U2	U2	U1	FV	FV	FV	FV	FV	FV	U1	U2	U1
Suma poszczególnych ocen stanowisk					FV	4	7	9	5	14	12	6	10	10	2	2	4
					U1	6	10	12	13	17	18	9	19	20	11	13	14
					U2	9	16	17	1	3	8	4	5	8	6	18	20
					XX	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
RAZEM liczba ocenianych stanowisk/ ocen						9	34	38	19	34	38	19	34	38	19	34	38

Uwagi:

* Brak oceny oznacza, że stanowisko nie było badane w danym sezonie monitoringowym

Wyróżnienie różnic w ocenach: Kolorem zielonym wyróżniono zmianę oceny z niższej na wyższą, kolorem pomarańczowym – z wyższej na niższą, a szarym zmianę na stan nieznaną (są to zmiany dotyczące dwóch ostatnich etapów prac). Kolorem niebieskim zaznaczono oceny bez zmian we wszystkich trzech etapach prac.

Inne uwagi: Brak

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 6. Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring **skończony**

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	OCENA stanu gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u> w obszarach Natura 2000												Suma monitorowanych obszarów Natura 2000		
		Liczba obszarów Natura 2000 z daną oceną:														
		FV			U1			U2			XX			poprzednio		teraz
		poprzednio	teraz		poprzednio	teraz		poprzednio	teraz		poprzednio	teraz				
		2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018
Populacja	indeks liczebności	-	1	4	-	4	3	1	3	2	1	11	11	2	19	20
	izolacja	-	9	9	2	2	3	-	2	1	-	6	7	2	19	20
	liczba obserwowanych osobników	-	3	6	-	5	2	1	4	4	1	7	8	2	19	20
	Parametr: Populacja	-	2	3	1	6	5	-	4	4	1	7	9	2	19	21
Siedlisko gatunku	baza pokarmowa	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	dostępność mrówek gospodarzy	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	18	19	-	19	20
	dostępność roślin żywicielskich	-	6	4	-	6	7	-	2	2	-	5	7	-	19	20
	powierzchnia siedliska	-	10	10	-	2	2	-	1	1	-	6	7	-	19	20
	struktura roślinności	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	zarastanie ekspansywnymi bylinami	-	7	7	-	5	4	-	1	1	-	6	8	-	19	20
	zarastanie przez drzewa i krzewy	-	9	10	-	4	2	-	-	-	-	6	8	-	19	20
	zarastanie przez drzewa i krzewy i/lub rośliny inwazyjne	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Parametr: Siedlisko gatunku	1	4	3	1	8	7	-	2	3	-	5	8	2-	19	21	
Perspektywy ochrony		5	4	1	7	7	-	2	2	1	5	8	2	19	21	
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		1	1	2	1	7	6	-	4	5	-	7	8		19	21

Tab. 6A. Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring **skończony**

Nazwa parametru /Stan ochrony	ZMIANY OCEN gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u>									Suma obszarów Natura 2000, których monitoring powtarzano
	Liczba obszarów Natura 2000 z daną zmianą, w tym rzeczywistą									
	poprawa			pogorszenie			Zmiana z oceny XX	Zmiana na ocenę XX	Brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie	Razem	o 1 stopień	o 2 stopnie	Razem				
Parametr: Populacja	2	-	2	3	-	3	1	3	10	19
Parametr: Siedlisko gatunku	-	-	-	3	-	3	1	4	11	19
Perspektywy ochrony	2	-	2	3	-	3	1	4	9	19
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)	2	-	2	2	-	2	2	3	10	19
UWAGI: np. podanie informacji o zmianach pozornych										

OMÓWIENIE I PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Stanowiska monitorowane w 2018 r. były zlokalizowane na terenie 21 obszarów Natura2000. W większości obszarów zlokalizowane było po jednym stanowisku monitoringowym. Tylko obszary Dębnicko-Tyniecki Obszar Łąkowy i łąki w okolicach Chrzęstowic obejmowały po dwa stanowiska. W przypadku 9 obszarów nie przygotowano raportu, uznając, że wyniki badań na położonych w nich stanowiskach nie pozwalają na ocenę w całych obszarach (oceny XX).

III.A.1. Wskaźniki stanu ochrony, aktualne oddziaływania i przewidywane zagrożenia w regionie biogeograficznym kontynentalnym

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników populacji na obszarach

Indeks liczebności

Wskaźnik ten w przypadku czterech obszarów otrzymał ocenę właściwą FV, trzech – niezadowolającą U1, dwóch – złą U2 i 11 obszarów – ocenę XX (nieznany).

Izolacja przestrzenna

Wskaźnik ten w przypadku 9 obszarów otrzymał ocenę właściwą FV, trzech – niezadowolającą U1, jednego obszaru – złą U2 i 7 obszarów – ocenę XX (nieznana)

Liczba obserwowanych osobników

Wskaźnik ten w przypadku sześciu obszarów otrzymał ocenę właściwą FV, dwóch – niezadowolającą U1, czterech – złą U2 i 8 – ocenę XX (nieznana).

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników siedliska gatunku na obszarach

Dostępność mrówek gospodarzy

Wskaźnik opcjonalny, oceniony w 2018 roku jednym obszarze jako niezadowolający.

Dostępność roślin żywicielskich

Wskaźnik ten w przypadku czterech obszarów otrzymał ocenę właściwą FV, siedmiu – niezadowolającą U1, dwóch – złą U2 i 7 obszarów – ocenę XX (nieznana).

Powierzchnia siedliska

Wskaźnik ten w przypadku dziesięciu obszarów otrzymał ocenę właściwą FV, dwóch – niezadowolającą U1, jednego – złą U2 i 7 obszarów – ocenę XX (nieznana).

Zarastanie ekspansywnymi bylinami

Wskaźnik ten w przypadku siedmiu obszarów otrzymał ocenę właściwą FV, czterech – niezadowolającą U1, jednego – złą U2 i 8 obszarów – ocenę XX (nieznana).

Zarastanie przez drzewa i krzewy

Wskaźnik ten w przypadku dziesięciu obszarów otrzymał ocenę właściwą FV, dwóch – niezadowolającą U1 i 8 obszarów – ocenę XX (nieznany).

3. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla gatunku na obszarach

Największą grupę oddziaływań stanowiły te związane z użytkowaniem kośnym łąk, będących siedliskiem modraszka nausitosa (A02.03, A03, A03.01, A03.03), o zróżnicowanym natężeniu. W większości przypadków był to wpływ negatywny (intensywne koszenie lub intensyfikacja, koszenie w nieodpowiednich terminach lub zaniechanie koszenia). Koszenie może powodować bezpośrednią śmiertelność gąsienic i/albo redukcję dostępu do bazy roślin żywicielskich/nektarodajnych. W przypadku wielu obszarów wskazywano na zachodzące procesy sukcesji (K02, K02.01) – 9 obszarów, czyli postępujące zarastanie siedlisk przez drzewa i krzewy, oraz ekspansję bylin, w tym nierodzimych gatunków zaborczych (10 obszarów). Miało to niewątpliwie związek z zaniechaniem/brakiem koszenia, wymienionym wcześniej. Zaniechanie koszenia jest w perspektywie długoterminowej zawsze oddziaływaniem negatywnym, choć w krótkim terminie może przynieść znaczącą poprawę, szczególnie w przypadku powierzchni wcześniej intensywniej użytkowanych. W porównaniu z 2014 rokiem struktura oddziaływań nie uległa istotnym zmianom, choć oddziaływania związane z intensyfikacją użytkowania lub też sukcesją wydają się nieco przybierać na sile.

4. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla gatunku na obszarach

Najczęściej wymienianymi zagrożeniami na obszarach Natura 2000 z modraszkiem nausitosem okazała się ewolucja biocenotyczna - zarastanie siedlisk (K02, K02.01) – 11 obszarów oraz zaniechanie/brak koszenia (A03.03) – 9 obszarów, czego efektem jest sukcesja. To zagrożenie łączy się też z ekspansją bylin, w tym nierodzimych gatunków zaborczych. Kolejna grupa zagrożeń dotyczy ewentualnej zmiany sposobu użytkowania terenu, intensyfikacji koszenia /wypasu, koszenia w nieodpowiednim czasie, czy pozostawianie nieskosizonego siana na powierzchni (A02, A02.03, A03, A03.01, A04). W poprzednim etapie prac najistotniejsze zagrożenia pokrywały się z podawanymi obecnie (zarastanie siedlisk na skutek braku użytkowania lub nieodpowiednie użytkowanie). Skala zagrożeń obiema grupami czynników wydaje się przybierać na sile.

II.A.2. Stan ochrony i jego parametry w regionie biogeograficznym kontynentalnym na obszarach Natura 2000

1. Stan i zmiany w czasie parametru populacji na obszarach

Trzy obszary (Góry Opawskie, Polany Puszczy Bolimowskiej, Wiśłok Środkowy z Dopytywami) otrzymały ocenę właściwą FV, pięć obszarów – ocenę U1, cztery obszary – ocenę złą U2, a dziewięć obszarów - ocenę XX. Porównanie z wynikami badań w 2014 r. wykazało, że poprawa oceny nastąpiła w przypadku obszaru Wiśłok Środkowy z Dopytywami z U1 na FV i w przypadku obszaru Komasyce z U2 na U1, a pogorszenie w przypadku trzech obszarów: z FV na U1 (Modraszki w Dolinie Opoczki), z U1 na U2 (Mrowle Łąki i Torfowisko Sobowice). Ponadto w trzech przypadkach nastąpiła zmiana oceny na XX (Karkonosze, Łęgi nad Bystrzycą, Łąki w okolicach Chrzęstowic) oraz w jednym z XX na FV (Góry Opawskie). W przypadku 10 z 19 porównywanych obszarów zmian w ocenie nie odnotowano.

2. Stan i zmiany w czasie parametru siedliska gatunku na obszarach

Trzy z 21 obszarów otrzymało ocenę właściwą FV (Polany Puszczy Bolimowskiej, Ostoja Przemyska i Wiśłok Środkowy z Dopytywami), 7 obszarów – ocenę niezadowalającą U1, trzy obszary – ocenę złą U2, a osiem obszarów - ocenę XX. Porównanie z wynikami badań w 2014 r. wykazało, że na żadnym obszarze nie nastąpiła poprawa stanu

siedliska, natomiast w przypadku trzech obszarów wskazano na pogorszenie: z FV na U1 (Dolina Widawy) i z U1 na U2 (Nowosolska Dolina Odry i Torfowisko Sobowice). Ponadto nastąpiły zmiany na oceny XX dla 4 obszarów (Karkonosze, Przełomowa Dolina Nisy Łużyckiej, Łęgi nad Bystrzycą, łąki w okolicach Chrzastowic) oraz jedna zmiana z oceny XX na U1 (Góry Opawskie). W przypadku 11 z 19 powtórnie badanych obszarów zmian w ocenie nie odnotowano.

3. Stan i zmiany w czasie parametru perspektyw ochrony gatunku na obszarach

Perspektywy ochrony oceniono jako dobre (FV) w przypadku 4 obszarów (Torfowisko Sobowice, Polany Puszcza Bolimowska, Ostoja Przemyska i Wisłok Środkowy z Dopływami). Dla 7 obszarów perspektywy oceniono jako niezadowolające U1, dla dwóch (Dębnicko-Tyniecki Obszar łąkowy i Nowosolska Dolina Odry) jako złe U2 i dla 8 obszarów – jako nieznanne (ocena XX). Porównanie z wynikami badań w 2014 r. wykazało, że poprawa oceny nastąpiła w przypadku jednego obszaru Torfowisko Sobowice, a pogorszenie w przypadku trzech obszarów: z FV na U1 (Dolina Widawy, Mrowle łąki), z U1 na U2 (i Dębnicko-Tyniecki Obszar łąkowy). Ponadto w czterech przypadkach nastąpiła zmiana oceny na XX (Karkonosze, Przełomowa Dolina Nisy Łużyckiej, Łęgi nad Bystrzycą, łąki w okolicach Chrzastowic) oraz w jednym z XX na U1 (Góry Opawskie). W przypadku 10 z 19 porównywanych obszarów zmian w ocenie nie odnotowano.

4. Stan ochrony gatunku i jego zmiany w czasie na obszarach

Ogólny stan ochrony oceniono jako właściwy tylko dla dwóch obszarów (Polany Puszczy Bolimowskiej, Wisłok Środkowy z Dopływami), sześć obszarów otrzymało ocenę niezadowolającą, pięć obszarów – ocenę złą U2 i osiem obszarów - ocenę stan nieznaną XX. Porównanie z wynikami badań w 2014 r. wykazało, że poprawa oceny nastąpiła w przypadku obszaru Wisłok Środkowy z Dopływami z U1 na FV i w przypadku obszaru Komasyce z U2 na U1, a pogorszenie z U1 na U2 w przypadku dwóch obszarów: (Mrowle łąki i Torfowisko Sobowice). Ponadto w trzech przypadkach nastąpiła zmiana oceny na XX (Karkonosze, Łęgi nad Bystrzycą, łąki w okolicach Chrzastowic). W przypadku obszaru Góry Opawskie ocena zmieniła się z XX na U1, a przypadku obszaru Dębnicko-Tyniecki Obszar łąkowy – z XX na U2. W przypadku 10 z 19 porównywanych obszarów zmian w ocenie nie odnotowano.

III.B. POZOSTAŁE TABELY DOTYCZĄCE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 7. Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous - monitoring skończony

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Liczba stanowisk w obszarze Natura 2000			Województwo ew. kraina geograficzna	OCENY gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u> na poszczególnych obszarach Natura 2000												
			Poprzednio		Teraz		Populacja			Siedlisko gatunku			Perspektywy ochrony			Stan ochrony (ocena ogólna)			
			2011	2014	2018		2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018	
1.	PLH020006	Karkonosze		1	1	dolnośląskie		U1	XX		U1	XX		U1	XX		U1	XX	
2.	PLH020036	Dolina Widawy		1	1	dolnośląskie		U1	U1		FV	U1		FV	U1		U1	U1	
3.	PLH020066	Przełomowa Dolina Nysy łużyckiej		1	1	dolnośląskie		XX	XX		FV	XX		FV	XX		XX	XX	
4.	PLH020094	Modraszki koło Opoczki		1	1	dolnośląskie		FV	U1		U1	U1		U1	U1		U1	U1	
5.	PLH020103	Łęgi nad Bystrzycą	1	1	1	dolnośląskie	XX	U1	XX	FV	U2	XX	XX	U1	XX	XX	XX	U1	XX
6.	PLH060013	Ostoja Poleska		1	1	lubelskie		XX	XX		XX	XX		XX	XX		XX	XX	
7.	PLH060024	Torfowisko Sobowice		1	1	lubelskie	U1	U1	U2	U1	U1	U2	U1	U1	FV	U1	U1	U2	
8.	PLH060025	Dolina Sieniochy		1	1	lubelskie		XX	XX		XX	XX		XX	XX		XX	XX	
9.	PLH060040	Dolina Łętowni		1	1	lubelskie		XX	XX		XX	XX		XX	XX		XX	XX	
10.	PLH060063	Komaszyce		1	1	lubelskie		U2	U1		U1	U1		U2	U1		U2	U1	
11.	PLH080014	Nowosolska Dolina Odry		1	1	lubuskie		U2	U2		U1	U2		U2	U2		U2	U2	
12.	PLH100028	Polany Puszczy Bolimowskiej		1	1	łódzkie		FV	FV		FV	FV		FV	FV		FV	FV	
13.	PLH120065	Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy		2	2	małopolskie		XX	XX		U1	U1		U1	U2		XX	U2	
14.	PLH160007	Góry Opawskie		1	1	opolskie		XX	FV		XX	U1		XX	U1		XX	U1	
15.	PLH160010	Łąki w okolicach Chrzastowic		2	2	opolskie		U2	XX		U1	XX		U1	XX		U2	XX	
16.	PLH160012	Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą		1	1	opolskie		U2	U2		U2	U2		U1	U1		U2	U2	

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Liczba stanowisk w obszarze Natura 2000			Województwo ew. kraina geograficzna	OCENY gatunku <i>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</i> na poszczególnych obszarach Natura 2000												
			Poprzednio		Teraz		Populacja			Siedlisko gatunku			Perspektywy ochrony			Stan ochrony (ocena ogólna)			
			2011	2014	2018		2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018	2011	2014	2018	
17.	PLH180012	Ostoja Przemyska		-	1	podkarpackie		-	U1		-	FV		-	FV		-	U1	
18.	PLH180020	Dolina Dolnego Sanu		1	1	podkarpackie		XX	XX		XX	XX		XX	XX		XX	XX	
19.	PLH180030	Wisłok Środkowy z Dopływami		1	1	podkarpackie		U1	FV		FV	FV		FV	FV		U1	FV	
20.	PLH180043	Mrowle Łąki		1	1	podkarpackie		U1	U2		U1	U1		FV	U1		U1	U2	
21.	PLH240043	Łąki w Sławkowie		-	1	śląskie		-	U1		-	U1		-	U1		-	U1	
						FV		2	3		1	4	3		5	4		1	2
						U1	1	6	5		8	7	1	7	7	1	7	6	
						U2		4	4		2	3		2	2		4	5	
						XX	1	7	9	1	5	8	1	5	8	1	7	8	
						Suma obszarów	2	19	21	2	19	21	2	19	21	2	19	21	

Uwagi: W porównaniu do badania w 2014 r. aktualnie badana liczba obszarów Natura 2000 ze stanowiskami modraszka telejusa wzrosła o dwa obszary (do 21).

* Brak oceny oznacza, że w obszarze Natura 2000 nie badano stanowisk w danym sezonie monitoringowym

Wyróżnienie różnic w ocenach: Kolorem pomarańczowym wyróżniono zmianę oceny z wyższej na niższą, zielonym – z niższej na wyższą, a szarym - zmianę z określonej oceny na stan nieznany lub na odwrót (wyróżniono zmiany dotyczące dwóch ostatnich etapów prac).

Inne uwagi: brak

4. Sprawozdanie z monitoringu modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous – oba regiony

IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH

Tab. 10. Lista gatunków obcych stwierdzonych łącznie na stanowiskach w trakcie monitoringu gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous monitoring **skończony**

L.p	Oceniony Obszar Natura 2000*	Id stanowiska	Stanowisko gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u> **	Obserwowane GATUNKI OBCE***				
				Nazwa polska	Nazwa łacińska	Poprzednio		Teraz
						2011	2014	2018
Rośliny								
1.	Nowosolska Dolina Odry	5183	Bobrowniki k. Nowej Soli	Robinia akacyjowa	Robinia pseudoacacia L.		+	+
2.		5166	Bolesławiec	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton		+	+
3.		5166	Bolesławiec	Rudbekia naga	Rudbeckia laciniata L.		+	+
4.	Łąki w okolicach Chrzęstowic	5318	Chrzęstowice	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
5.	Łąki w okolicach Chrzęstowic	5318	Chrzęstowice	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton			+
6.		5322	Chrzelice	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
7.		5322	Chrzelice	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton			+
8.		5322	Chrzelice	Tawuła kutnerowata	Spiraea tomentosa L.			+
9.		11080	Dobieszów	Rudbekia naga	Rudbeckia laciniata L.			+
10.	Karkonosze	5813	Jarkowice	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton		+	-
11.	Łąki w okolicach Chrzęstowic	4268	Jarnońtówek	Rdestowiec japoński	Reynoutria japonica Houtt.	+	+	+
12.	ąki w okolicach Chrzęstowic	4268	Jarnońtówek	Rdestowiec sachaliński	Reynoutria sachalinensis (F. Schmidt) Nakai			+
13.	Komaszyce	4472	Komaszyce	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
14.	Ostoja Przemyska	11111	Kopystanka	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
15.		11157	Kozłów	Czeremcha amerykańska	Padus serotina (Erhr) Borkh.			+
16.		11157	Kozłów	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton			+
17.	Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy	3483	Kraków I (łąka 43)	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.		+	+
18.	Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy	3483	Kraków I (łąka 43)	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton			+

L.p	Oceniony Obszar Natura 2000*	Id stanowiska	Stanowisko gatunku <u>modraszek nausitous</u> <u>Phengaris (Maculinea)</u> <u>nausitous</u> **	Obserwowane GATUNKI OBCE***				
				Nazwa polska	Nazwa łacińska	Poprzednio		Teraz
						2011	2014	2018
19.	Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy	3484	Kraków II (łąka 71)	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.		+	+
20.	Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy	3484	Kraków II (łąka 71)	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton			+
21.	Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą	5321	Kuźnica Katowska	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
22.	Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą	5321	Kuźnica Katowska	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton			+
23.	Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą	5321	Kuźnica Katowska	Nawłóć wąskolistna	Solidago graminifolia (L.) Elliott			+
24.	Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą	5321	Kuźnica Katowska	Rudbekia naga	Rudbeckia laciniata L.			+
25.	Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą	5321	Kuźnica Katowska	Uczep amerykański	Bidens frondosa L.			+
26.	Mrowle łąki	5175	Lipie	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton		+	+
27.	Modraszki koło Opoczki	5792	Opoczka	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton		+	+
28.	Modraszki koło Opoczki	5792	Opoczka	Rdestowiec japoński	Reynoutria japonica Houtt.		+	+
29.	Przełomowa Dolina Nysy łużyckiej	5489	Osiek łużycki	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
30.		5301	Piotrowice	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton			+
31.	Dolina Widawy	5189	Prężyce	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
32.	Łąki w Sławkowie	11081	Sławków	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
33.	Łąki w Sławkowie	11081	Sławków	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton			+
34.		3550	Starogród (łąka modraszkiowa)	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton	+	+	+
35.	Torfowisko Sobowice	4409	Torfowisko Sobowice	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.		+	+
36.	Torfowisko Sobowice	4409	Torfowisko Sobowice	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.		+	-
37.		5270	Trzcińsko	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton		+	+
38.		4402	Trzebyczka	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.	+	+	+
39.	Wisłok Środkowy z Dopływami	4081	Ustrobnia - Bratkówka (gm. Wojaszówka, pow. Krosno, woj. Podkarpackie)	Aronia czarna	Aronia melanocarpa (Michx.) Elliot			+

L.p	Oceniony Obszar Natura 2000*	Id stanowiska	Stanowisko gatunku <u>modraszek nausitous</u> <u>Phengaris (Maculinea)</u> <u>nausitous</u> **	Obserwowane GATUNKI OBCE***				
				Nazwa polska	Nazwa łacińska	Poprzednio		Teraz
						2011	2014	2018
40.	Wisłok Środkowy z Dopływami	4081	Ustrobną - Bratkówka (gm. Wojaszkówka, pow. Krosno, woj. Podkarpackie)	Nawłoc późna	Solidago gigantea Aiton		+	+
41.		4082	Widacz (gm. Miejsce Piastowe, pow. Krosno, woj. Podkarpackie)	Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle		+	
42.	Góry Opawskie	4273	Wieszczyzna	Nawłoc kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
43.	Góry Opawskie	4273	Wieszczyzna	Nawłoc późna	Solidago gigantea Aiton			+
44.	Góry Opawskie	4273	Wieszczyzna	Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle			+
45.		4440	Włodawka	Nawłoc kanadyjska	Solidago canadensis L.		+	-
46.		4449	Wrocław - Opatowice	Nawłoc kanadyjska	Solidago canadensis L.	+	+	+
47.	Łęgi nad Bystrzycą	3885	Wrocław - Ratyń	Nawłoc kanadyjska	Solidago canadensis L.		+	+
48.	Łęgi nad Bystrzycą	3885	Wrocław - Ratyń	Nawłoc późna	Solidago gigantea Aiton			+
49.	Dolina Dolnego Sanu	4473	Zaleszany	Nawłoc kanadyjska	Solidago canadensis L.			+
50.	Zwierzęta							
51.		5301	Piotrowice	Biedronka azjatycka	Harmonia axyridis (Pallas, 1773)			+
52.		3550	Starogród (łąka modraszkowa)	Bażant	Phasianus colchicus Linnaeus, 1758		+	-
53.		3550	Starogród (łąka modraszkowa)	Biedronka azjatycka	Harmonia axyridis (Pallas, 1773)		+	-

* Brak wpisanego obszaru oznacza, że stanowisko jest położone poza siecią Natura 2000.

** Wytłuszczonym drukiem zaznaczono stanowiska badane w monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych PMŚ po raz pierwszy w 2018 r.

*** Obecność gatunku obcego zaznaczono, jako „+”, a jego nie stwierdzenie w danym sezonie, jako „-”. Brak wpisu oznacza, że stanowisko nie było w ogóle badane w danym sezonie monitoringowym.

Tab. 10A. Porównanie stwierdzonych gatunków obcych na stanowiskach gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous z poprzednimi latami

L.p.	STWIERDZONE		Liczba stanowisk		
	GATUNKI OBCE NA STANOWISKACH GATUNKU <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u>		Poprzednio		Teraz
	Nazwa polska	Nazwa łacińska	2011	2014	2018
Rośliny					
1.	Aronia czarna	Aronia melanocarpa (Michx.) Elliot			1
2.	Czeremcha amerykańska	Padus serotina (Erhr) Borkh.			1
3.	Nawłoc kanadyjska	Solidago canadensis L.	2	7	16
4.	Nawłoc późna	Solidago gigantea Aiton	1	7	17
5.	Nawłoc wąskolistna	Solidago graminifolia (L.) Elliott			1
6.	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.	-	1	-
7.	Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle	-	1	2
8.	Rdestowiec japoński	Reynoutria japonica Houtt.	1	2	2
9.	Robinia akacja	Robinia pseudoacacia L.	-	1	1
10.	Rudbekia naga	Rudbeckia laciniata L.	-	1	1
11.	Tawuła kutnerowata	Spiraea tomentosa L.	-	1	1
12.	Uczep amerykański	Bidens frondosa L.	-	-	1
Zwierzęta					
14.	Bażant	Phasianus colchicus Linnaeus, 1758	-	1	-
15.	Biedronka azjatycka	Harmonia axyridis (Pallas, 1773)	-	1	1

PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH

Wśród stwierdzanych w obecnych badaniach (2018) gatunków obcych pojawiły się cztery nowe, niestwierdzane dotychczas na stanowiskach gatunki: aronia czarna *Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliot, czeremcha amerykańska *Padus serotina* (Erhr) Borkh., nawłoc wąskolistna *Solidago graminifolia* (L.) Elliott oraz uczep amerykański *Bidens frondosa* L. Wszystkie pojawiły się na pojedynczych stanowiskach. Są to (w kolejności roślin): Ustrobnia – Bratkówka, Kozłów, Kuźnica Katowska (2 ostatnie rośliny).

Poza tym dwie najbardziej inwazyjne nawłocie: kanadyjska i późna przeszło dwukrotnie zwiększyły swój udział w zestawie stanowisk monitoringu: n. kanadyjska – z 7 do 16 stanowisk, a nawłoc późna z 7 do 17 stanowisk. Minimalnie wzrósł też udział Niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera* Royle - z 1 do 2 stanowisk.

V. UWAGI DO METODYKI I EWENTUALNE PROPOZYCJE ZMIAN NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ

Metodyka monitoringu gatunku, opisana w przewodniku i zastosowana w badania w 2018 r. jest odpowiednia i nie wymaga istotnych zmian. Proponuje się tylko drobną modyfikację oceny parametru Siedlisko. W przypadku rozległych stanowisk, tj. liczących przynajmniej 2ha, pomimo niskiego zagęszczenia rośliny pokarmowej, na poziomie U2 lub U1, wykonawca może podniesienie oceny stanu siedliska z U2 na U1 lub z U1 na FV w przypadku, gdy traktowany opcjonalnie wskaźnik dostępność mrówek gospodarzy został określony i oceniony na FV.

VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Na zdecydowanej większości stanowisk nie prowadzi się żadnych działań ochronnych. Niektóre stanowiska są objęte działaniami ochrony czynnej (odkrzacanie, usuwanie roślin zielnych, koszenie), często w ramach realizacji planów zadań ochronnych (PZO) dla obszarów Natura 2000 i działania te wydają się mieć pozytywny wpływ na populacje gatunku, poza sytuacjami gdzie programy rolnośrodowiskowe nie uwzględniają obecności tego gatunku (błędy inwentaryzacji; programy ornitologiczne dla rolników) i łąki są wykaszane w niekorzystnych dla gatunku terminach.

Przykłady:

Chlebowo: W 2018 roku wykonano koszenia na kilku niewielkich powierzchniach badanego terenu. Koszenia były prowadzone w celu zachowania i sukcesji rośliny pokarmowej gąsienic krwiściagu lekarskiego. W tym roku rośliny na koszonych poletkach były w dobrej kondycji. Ocenę skuteczności zabiegu będzie można oszacować po kilku latach.

Pikulawka: Na stanowisku i w jego sąsiedztwie prowadzone są od kilku lat zabiegi ochronne, polegające na rotacyjnym koszeniu części łąk pod koniec września oraz na usuwaniu drzew i krzewów.

VII. INNE UWAGI

Brak

VIII. WYKONAWCY MONITORINGU

Tab. 11a. Eksperci lokalni badanych stanowisk gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous wg obszarów Natura 2000 w regionie biogeograficznym **alpejskim** - monitoring **skończony**

Lp.	Lokalizacja stanowiska gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u>			Id stanowiska	Nazwa stanowiska gatunku*	NAZWISKO EKSPERTA LOKALNEGO (<i>wykonawcy monitoringu</i>)**		
	KOD Obszaru Natura 2000	obszar Natura 2000 – nazwa	województwo kraina geograficzna			poprzednio		teraz
						w roku 2014	w roku 2018	
1.			małopolskie	11077	Dursztyn	-	Jarosław Wenta	
2.	PLH180001	Ostoja Magurska	podkarpackie	5255	Wilsznia - MPN	Łukasz Przybyłowicz	Łukasz Przybyłowicz	

Tab. 11b. Eksperci lokalni badanych stanowisk gatunku modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous wg obszarów Natura 2000 w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** - monitoring **skończony**

Lp.	Lokalizacja stanowiska gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</u>			Id stanowiska	Nazwa stanowiska gatunku*	NAZWISKO EKSPERTA LOKALNEGO (<i>wykonawcy monitoringu</i>)**		
	KOD Obszaru Natura 2000	obszar Natura 2000 – nazwa	województwo kraina geograficzna			poprzednio		teraz
						w roku 2011	w roku 2014	w roku 2018
1.	PLH060025	Dolina Sieniochy	lubelskie	4432	Antoniówka	Wiaczesław Michalczuk	Wiaczesław Michalczuk	Wiaczesław Michalczuk
2.	PLH080014	Nowosolska Dolina Odry	lubuskie	5183	Bobrowniki k. Nowej Soli		Adrian Smolis	Adrian Smolis
3.			łódzkie	5166	Bolesławiec		Sławomir Pawlak	Sławomir Pawlak
4.			lubuskie	5413	Brody		Mariusz Mleczak	Mariusz Mleczak
5.			lubuskie	5332	Chlebowo		Mariusz Mleczak	Mariusz Mleczak
6.	PLH160010	Łąki w okolicach Chrzęstowic	opolskie	5318	Chrzęstowice		Tomasz Blaik	Tomasz Blaik
7.			opolskie	5322	Chrzelice		Tomasz Blaik	Tomasz Blaik
8.			opolskie	11080	Dobieszów			Tomasz Blaik
9.			małopolskie	4426	Drwinia	Łukasz Przybyłowicz	Łukasz Przybyłowicz	Łukasz Przybyłowicz

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2015-2018

Lp.	Lokalizacja stanowiska gatunku <u>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea)</u> <u>nausithous</u>			Id stanowiska	Nazwa stanowiska gatunku*	NAZWISKO EKSPERTA LOKALNEGO (wykonawcy monitoringu)**		
	KOD Obszaru Natura 2000	obszar Natura 2000 – nazwa	województwo kraina geograficzna			poprzednio		teraz
						w roku 2011	w roku 2014	w roku 2018
10.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie	5813	Jarkowice		Adam Malkiewicz, Roman Rąpała	Adam Malkiewicz, Roman Rąpała
11.	PLH160010	Łąki w okolicach Chrzastowic	opolskie	4268	Jarnońtówek	Tomasz Blaik	Tomasz Blaik	Tomasz Blaik
12.	PLH060063	Komaszyce	lubelskie	4472	Komaszyce	Krzysztof Pałka	Krzysztof Pałka, Łukasz Dawidowicz	Krzysztof Pałka
13.	PLH180012	Ostoja Przemyska	podkarpackie	11111	Kopystanka			Adam Górnicki
14.			dolnośląskie	11157	Kozłów			Adam Malkiewicz, Fuglewicz Stanisław
15.	PLH120065	Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy	małopolskie	3483	Kraków I (łąka 43)	Joanna Kajzer- Bonk	Joanna Kajzer- Bonk	Joanna Kajzer-Bonk
16.	PLH120065	Dębnicko-Tyniecki obszar łąkowy	małopolskie	3484	Kraków II (łąka 71)	Joanna Kajzer- Bonk	Joanna Kajzer- Bonk	Joanna Kajzer-Bonk
17.	PLH160012	Łąki w okolicach Kartowic nad Stobrawą	opolskie	5321	Kuźnica Katowska		Tomasz Blaik	Tomasz Blaik
18.	PLH180043	Mrowle Łąki	podkarpackie	5175	Lipie		Konrad Kata	Konrad Kata
19.			świętokrzyskie	4453	Międzyzlesie	Mariusz Gwardjan	Mariusz Gwardjan	Mariusz Gwardjan
20.	PLH020094	Modraszki koło Opoczki	dolnośląskie	5792	Opoczka		Adam Malkiewicz	Adam Malkiewicz
21.	PLH020066	Przełomowa Dolina Nysy łużyckiej	dolnośląskie	5489	Osiek Łużycki		Waldemar Bena	Waldemar Bena
22.	PLH060013	Ostoja Poleska	lubelskie	4471	Pikulawka	Krzysztof Pałka	Krzysztof Pałka, Łukasz Dawidowicz	Krzysztof Pałka
23.			dolnośląskie	5301	Piotrowice		Krzysztof Zajac	Krzysztof Zajac
24.	PLH100028	Polany Puszczy Bolimowskiej	łódzkie	5157	Polana Strozyska k. Skierniewic DC46		Stefan Sobczak	Stefan Sobczak, Tadeusz Kurzac
25.	PLH020036	Dolina Widawy	dolnośląskie	5189	Prężyce		Marcin Kadej i Dariusz Tarnawski	Marcin Kadej i Dariusz Tarnawski
26.	PLH240043	Łąki w Sławkowie	śląskie	11081	Sławków			Tomasz Blaik
27.			kujawsko- pomorskie	3550	Starogród (łąka modraszkowa)	Ewa Jurkiewicz	Bartłomiej Pacuk	Bartłomiej Pacuk

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2015-2018

Lp.	Lokalizacja stanowiska gatunku <i>modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous</i>			Id stanowiska	Nazwa stanowiska gatunku*	NAZWISKO EKSPERTA LOKALNEGO (wykonawcy monitoringu)**		
	KOD Obszaru Natura 2000	obszar Natura 2000 – nazwa	województwo kraina geograficzna			poprzednio		teraz
						w roku 2011	w roku 2014	w roku 2018
28.	PLH060024	Torfowisko Sobowice	lubelskie	4409	Torfowisko Sobowice	Marek Hołowiński	Marek Hołowiński	Krzysztof Pałka, Arkadiusz Dębała
29.			dolnośląskie	5270	Trzcianko		Adrian Smolis	Adrian Smolis
30.			śląskie	4402	Trzebyczka	Włodzimierz Nowakowski	Aleksandra Pępkowska-Król	Aleksandra Pępkowska-Król
31.	PLH180030	Wisłok Środkowy z Dopływami	podkarpackie	4081	Ustrobnia - Bratkówka (gm. Wojaszówka, pow. Krosno, woj. Podkarpackie)	Roman Zamorski	Roman Zamorski	Roman Zamorski
32.			podkarpackie	4082	Widacz (gm. Miejsce Piastowe, pow. Krosno, woj. Podkarpackie)	Roman Zamorski	Roman Zamorski	Roman Zamorski
33.	PLH160007	Góry Opawskie	opolskie	4273	Wieszczynna	Tomasz Blaik	Tomasz Blaik	Tomasz Blaik
34.	PLH060040	Dolina Łętowni	lubelskie	4433	Władysławin	Wiaczesław Michalczuk	Wiaczesław Michalczuk	Wiaczesław Michalczuk
35.			lubelskie	4440	Włodawka	Marek Hołowiński	Marek Hołowiński	Krzysztof Pałka, Arkadiusz Dębała
36.			dolnośląskie	4449	Wrocław - Opatowice	Adam Malkiewicz	Adam Malkiewicz	
37.	PLH020103	Łęgi nad Bystrzycą	dolnośląskie	3885	Wrocław - Ratyń	Radosław Stelmaszczyk, Adam Malkiewicz	Adam Malkiewicz	Adam Malkiewicz
38.	PLH180020	Dolina Dolnego Sanu	podkarpackie	4473	Zaleszany	Krzysztof Pałka	Krzysztof Pałka, Łukasz Dawidowicz	Krzysztof Pałka

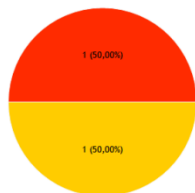
* Wytłuszczonym drukiem zaznaczono stanowiska badane w monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych PMŚ po raz pierwszy w roku 2018.

** Brak wykonawcy oznacza, że stanowisko nie było monitorowane w danym okresie prac.

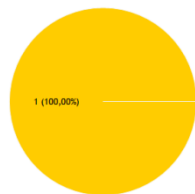
IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU GATUNKU

REGION ALPEJSKI

Populacja 2018

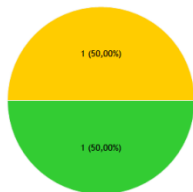

Populacja 2014

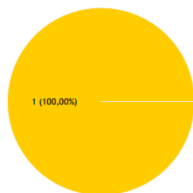

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan niezany

Siedlisko 2018

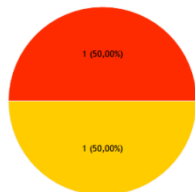

Siedlisko 2014

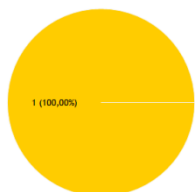

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Perspektywy ochrony 2018

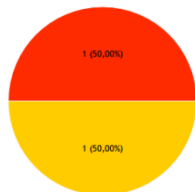

Perspektywy ochrony 2014

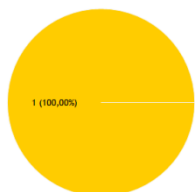

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowalający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Ocena ogólna 2018

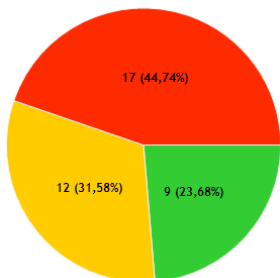
Ocena ogólna 2014

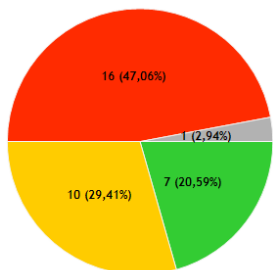
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

REGION KONTYNETALNY

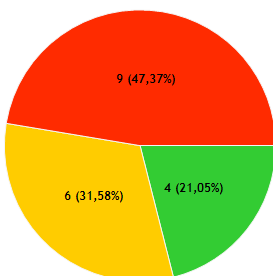
Populacja 2018

Populacja 2014

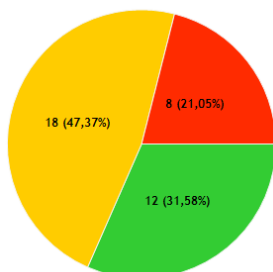

Populacja 2011

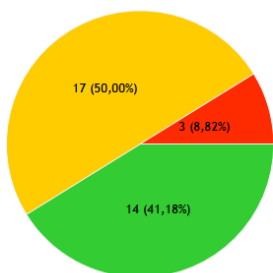

FV – stan właściwy U1 – stan niezadowolający U2 – stan zły XX – stan nieznany

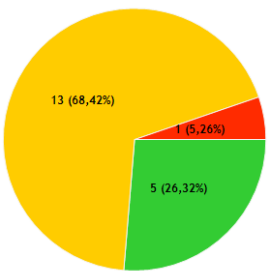
Siedlisko 2018

Siedlisko 2014

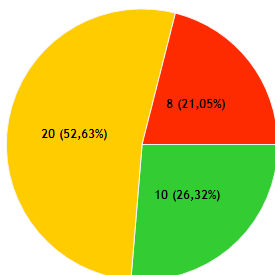

Siedlisko 2011

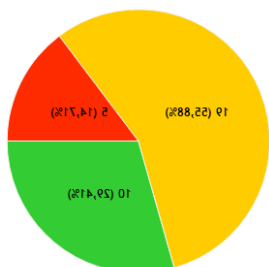

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan niezany

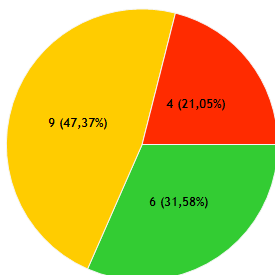
Perspektywy ochrony 2018

Perspektywy ochrony 2014

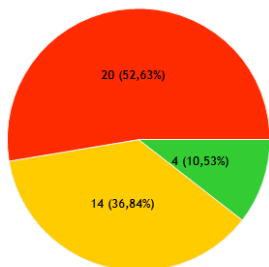

Perspektywy ochrony 2011

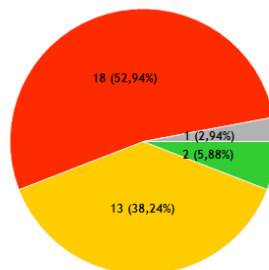

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan niezany

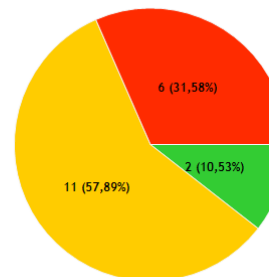
Ocena ogólna 2018

Ocena ogólna 2014

Ocena ogólna 2011

■ FV – stan właściwy
 ■ U1 – stan niezadowolający
 ■ U2 – stan zły
 ■ XX – stan nieznaný

Region alpejski

Populacja

Na obu badanych stanowisk (Dursztyn i Wilsznia) stan populacji oceniono jako zły U2 z uwagi na silną izolację stanowisk, gdyż liczebność gatunku jest w obu przypadkach wysoka. Pogorszenie stanu populacji na stanowisku Wilsznia jest zmianą pozorną i wynika z błędnych ocen w 2014 r.

Siedlisko

Z dwóch badanych stanowisk, na jednym (Dursztyn) siedlisko oceniono na FV, a na drugim (Wilsznia) jako niezadowolający U1 (słaba dostępność rośliny żywicielskiej). Na jednym stanowisku Wilsznia, porównywanym z 2014 r., nie nastąpiła zmiana.

Perspektywy ochrony

Z dwóch badanych stanowisk, na jednym wskaźnik oceniono na U1, a na drugim na U2. W przypadku stanowiska Dursztyn może dojść do jego likwidacji z uwagi na ogólną tendencję w okolicy do uprawy kukurydzy może doprowadzić do likwidacji stanowiska. Na jednym porównywanym stanowisku Wilsznia nie nastąpiła zmiana w stosunku do poprzedniego badania. Pozostaje ocena U1 z uwagi na dużą izolację stanowiska, niewielką powierzchnię siedliska a przede wszystkim realne zagrożenie postępującą sukcesją ekologiczną.

Ocena ogólna

Na obu badanych stanowisk (Dursztyn i Wilsznia) stan ochrony oceniono jako zły U2 z uwagi na m.in. silną izolację stanowisk. Pogorszenie stanu ochrony i na stanowisku Wilsznia jest zmianą pozorną i wynika z błędnych ocen w 2014 r.

Z uwagi na marginalne występowanie modraszka nausitousa w regionie alpejskim stan gatunku należy ocenić jedynie na poziomie regionu kontynentalnego.

Region kontynentalny

Populacja

W 2018 r. gatunku nie zaobserwowano tylko na stanowisku Kozłów. Dziewięć stanowisk otrzymało ocenę FV (po dwa w województwach opolskim, lubelskim i podkarpackim). Oceny U1 przyznano 12 stanowiskom a oceny złe U2 - 17 stanowiskom; stanowiska z takimi ocenami rozmieszczone są w całej krajowej części zasięgu

gatunku. Najlepiej ocenianym wskaźnikiem była izolacja; ponad 60% stanowisk jest nieizolowanych. O ocenach parametru decydowały wskaźniki odnoszące się do liczebności. Na większości stanowisk była ona stosunkowo niska lub bardzo niska.

Zmian w czasie od 2014 r. nie wskazano na 18 stanowiskach (ok 53%), poprawa ocen populacji nastąpiła na 9 stanowiskach, a pogorszenie populacji na 6 stanowiskach. Bilans zmian jest lekko dodatni.

W świetle wyników monitoringu stan populacji gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym należałoby ocenić jako niezadowolający. Modraszek nausitous wciąż jeszcze występuje na licznych stanowiskach w Polsce, choć często pojawia się w niskich zagęszczeniach, co przekłada się na nisko ocenę stanu populacji. Trzeba pamiętać, że niektóre stanowiska z racji naturalnych uwarunkowań charakteryzują się niskimi liczebnościami gatunku.

Siedlisko

Spośród 38 badanych stanowisk, 12 otrzymało ocenę siedliska właściwą – FV (po 3 w województwach opolskim, lubelskim i podkarpackim). Oceny U1 na 18 stanowiskach (w całej krajowej części zasięgu gatunku) oraz U2 na 8 stanowiskach występują rozmieszczone głównie w zachodniej i południowo-zachodniej części zasięgu. Najbardziej ocenianymi wskaźnikami były dostępność roślin żywicielskich i zarastanie ekspansywnymi bylinami i to one decydowały o ocenie parametru.

Zmian w jakości siedlisk w czasie od 2014 r. nie wskazano na 25 stanowiskach, poprawa oceny siedliska nastąpiła na 1 stanowisku, a pogorszenie stanu siedliska aż na 8 stanowiskach. Wskazywać to może na pogarszanie się stanu siedliska, choć jeszcze za wcześnie na ocenę trendów.

W świetle wyników monitoringu stan siedlisk gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym należy ocenić jako niezadowolający (U1).

Perspektywy ochrony

Perspektywy ochrony zostały ocenione ogólnie nieco lepiej niż stan populacji zwłaszcza, jeśli chodzi o liczbę ocen złych. Dziesięć spośród 38 badanych stanowisk, otrzymało ocenę perspektyw ochrony właściwą – FV (najwięcej - po 3 w województwach lubelskim i podkarpackim). Oceny U1 otrzymało 20 stanowisk (rozproszonych w całej krajowej części zasięgu gatunku) a oceny U2 - 8 stanowisk rozmieszczonych głównie w zachodniej i południowo-zachodniej części zasięgu.

Zmian w czasie od 2014 r. nie wskazano dla tego parametru na 22 stanowiskach, poprawa ocen perspektyw nastąpiła na 5 stanowiskach, a pogorszenie ocen perspektyw ochrony aż na 7 stanowiskach.

Najistotniejsze zagrożenia wiążą się z zaniechaniem/brakiem koszenia i sukcesją roślinną - zarastaniem siedlisk. Niebezpieczne dla gatunku mogą też być ewentualne zmiany sposobu użytkowania terenu, intensyfikacji koszenia /wypasu, koszenia w nieodpowiednim czasie. W poprzednim etapie prac najistotniejsze zagrożenia pokrywały się z podawanymi obecnie (zarastanie siedlisk na skutek braku użytkowania lub nieodpowiednie użytkowanie).

W związku z tym perspektywy ochrony gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym proponuje się ocenić jako niezadowolający (U1).

Ocena ogólna

Generalnie stan ochrony modraszka nausitosa na badanych stanowiskach oceniono dosyć nisko, na co największy wpływ miały niskie oceny stanu populacji. Tylko cztery stanowiska otrzymały ocenę FV (2 w województwie lubelskim i po 1 w woj. świętokrzyskim i podkarpackim). Dominują oceny niewłaściwe: U1 na 14 stanowiskach oraz oceny U2 na 20 stanowiskach. Stanowiska z takimi ocenami rozmieszczone są w całej krajowej części zasięgu gatunku. Na 19 stanowiskach badanych powtórnie nie ma zmian w ocenie ogólnej. Poprawa ocen stanu ochrony nastąpiła na 8 stanowiskach, a pogorszenie ocen stanu ochrony - na 6 stanowiskach. Bilans zmian jest w przybliżeniu zerowy.

W świetle wyników monitoringu stan gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym należałoby ocenić jako niezadowolający. Modraszek nausitous wciąż jeszcze występuje na licznych stanowiskach w Polsce, choć często pojawia się w niskich zagęszczeniach, co przekłada się na nisko ocenę stanu populacji. Trzeba pamiętać, że niektóre stanowiska z racji naturalnych uwarunkowań charakteryzują się niskimi liczebnościami gatunku.